Homo heidelbergensis

Homo heidelbergensis estas formortinta specio aŭ subspecio de arkaikaj homoj de la genro *Homo*, kiu disradiiĝis en la Meza Plejstoceno ekde antaŭ ĉirkaŭ 700 000 ĝis 300 000 jaroj. Ofte oni proponis derivadon de *H. sapiens* el *H. rhodesiensis*, sed tio estas malheligita per fosilia truo de 400–260 jaroj.[1] La specio esstis origine nomita *Homo heidelbergensis* pro la unua malkovro de skeleto proksime al Heidelberg, Germanio.[2]

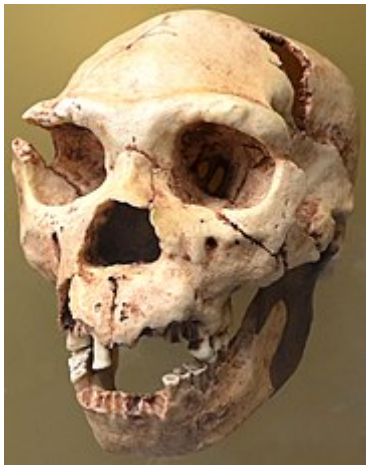

"Miguelón" el Sima de los Huesos de Atapuerca.

La unua malkovro —mandiblo— estis farita en 1907 de Otto Schoetensack.[2][3] La kranioj de tiu specio montras trajtojn komunajn kun tiuj kaj de *H. erectus* kaj de modernaj homoj; ties cerbo estis preskaŭ tiom granda kiel tiu de modernaj homoj.[4] La elfosaĵo de la Sima de los Huesos en Atapuerca en norda Hispanio tenas partikulare riĉajn kuŝejojn kie la elfosado plue daŭras en 2020.[5][6][7][8]

H. heidelbergensis estis disvastigita tra Orienta kaj Suda Afriko (Etiopio, Namibio, Sudafriko) same kiel en Eŭropo (Anglio, Francio, Germanio, Grekio, Hungario, Italio, Portugalio, Hispanio).[9] Ties preciza rilato kaj kun la pli frua *H. antecessor* kaj kun *H. ergaster*, kaj kun la postaj specioj de Neandertaloj, Denisovanoj, kaj nuntempaj homoj estas ankoraŭ neklara.[10][11][12]

Notoj

1. ↑ Hublin, J.-J. (2013), "The Middle Pleistocene Record. On the Origin of Neandertals, Modern Humans and Others" en: R. David Begun (eld.), *A Companion to Paleoanthropology*, John Wiley, pp. 517-537 (resumo 529–531). (p. 532).
2. ↑ [2,0] [2,1] (2014-03-17) “Homo heidelbergensis”, *Current Biology* (en) **24** (6), p. R214–R215. doi:10.1016/j.cub.2013.12.048.
3. ↑ (2014-04-29) “Inventing Homo gardarensis: Prestige, Pressure, and Human Evolution in Interwar Scandinavia”, *Science in Context* (en) **27** (2), p. 359–383. doi:10.1017/s0269889714000106.
4. ↑ *Homo heidelbergensis* (600,000 to 100,000 years ago)- Species Description (https://www.pbs.org/wgbh/evolution/humans/humankind/m.html). WGBH Educational Foundation and Clear Blue Sky Productions, Inc.. Alirita 29a de novembro, 2015.
5. ↑ Archaeological Site of Atapuerca (https://whc.unesco.org/en/list/989). UNESCO World Heritage Centre. Alirita 29a de novembro, 2018.
6. ↑ *Homo heidelbergensis* (http://www.nhm.ac.uk/nature-online/life/human-origins/early-human-family/homo-heidelbergensis/index.html). Natural History Museum, London. Alirita 18a de marto 2013.
7. ↑ *Homo heidelbergensis*: Evolutionary Tree information (http://humanorigins.si.edu/evidence/human-fossils/species/homo-heidelbergensis). Smithsonian National Museum of Natural History (2010-02-14). Alirita 18a de marto 2013.
8. ↑ (2009) “Is *Homo heidelbergensis* a distinct species? New insight on the Mauer mandible”, *Journal of Human Evolution* **56** (3), p. 219–46. doi:10.1016/j.jhevol.2008.12.006.

9. ↑ Der *Homo heidelbergensis* - Vor etwa 700 000 Jahren taucht der *Homo heidelbergensis* in Afrika auf und wandert dann über eine noch unbekannte Route ebenfalls nach Europa aus... (http://www.homoheidelbergensis.de/viewcontent.php?cat=1&catid=12). Homo heidelbergensis von Mauer e.V.. Alirita 29a de novembro, 2015.
10. ↑ Lenton, Tim. (20a de januaro 2011) *Revolutions that Made the Earth (https://books.google.com/books?id=8W0VDAAAQBAJ&pg=PA364)*. Oxford University Press. ISBN 978-0-19-958704-9.
11. ↑ Dusseldorp, Gerrit Leendert. (2009) *A View to a Kill: Investigating Middle Palaeolithic Subsistence Using an Optimal Foraging Perspective (https://books.google.com/books?id=zER1A3M6MBMC&pg=PA14)*. Sidestone Press. ISBN 978-90-8890-020-4.
12. ↑ Minelli, Alessandro. (10a de novembro 2009) *BIOLOGICAL SCIENCE FUNDAMENTALS AND SYSTEMATICS - Volume IV (https://books.google.com/books?id=hZrEDAAAQBAJ&pg=PA248)*. EOLSS Publications. ISBN 978-1-84826-189-1.

Elŝutita el "https://eo.wikipedia.org/w/index.php?title=Homo_heidelbergensis&oldid=6994533"

Ĉi tiu paĝo estis lastafoje redaktita je 19:11, 12 jul. 2020.

La teksto disponeblas laŭ la permesilo Krea Komunaĵo Atribuite-Samkondiĉe 3.0 Neadaptita; eble aldonaj kondiĉoj aplikeblas. Vidu la uzkondiĉojn por detaloj.